

УДК 349.2:347

А. І. Привалов

суддя Господарського суду Київської області
вул. Симона Петлюри, 16, Київ, 01032, Україна

**ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ТА ПЕРЕПІДГОТОВКИ СУДДІВ**

У статті досліджено основні законодавчі прогалини та практичні проблеми, які виникають в процесі добору суддівського корпусу, пов'язані з професійною підготовкою та перепідготовкою. Внесено пропозиції до діючого законодавства щодо вдосконалення процедури здійснення професійної підготовки та перепідготовки суддів.

Ключові слова: добір суддів, суддівський корпус, професійна підготовка, перепідготовка, Національна школа суддів України, кваліфікаційний іспит.

Найважливішою умовою придатності особи бути професійним суддею є його кваліфікація, тобто підготовленість до діяльності судді. Підготовленість до роботи, володіння необхідними для судді знаннями, навичками та вміннями може при наявності інших передумов забезпечити високу якість діяльності по здійсненню правосуддя [1, с. 64].

Особа, яка претендує на зайняття посади професійного судді, повинна володіти комплексом спеціальних теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для успішного здійснення правосуддя, а також вміти застосовувати їх у процесі професійної діяльності. Такі знання та навички можуть бути придбані в процесі спеціальної професійної підготовки особи, яка планує здійснювати суддівські повноваження. Проте в Україні на сьогодні відсутня ефективна державна система професійної підготовки суддів. Крім того, питання організації підготовки професійних суддів не знайшли свого детального законодавчого врегулювання.

Окремі питання професійної підготовки суддів вивчали В. Д. Бринцев, В. В. Кривенко, І. Є. Марочкін, В. М. Мартиненко, Л. М. Москвич, С. В. Прилуцький, І. Л. Самсін, М. І. Тітов, О. О. Томкіна та ін. Метою даної статті є дослідження проблем, що виникають при професійній підготовці суддів, а також внесення пропозицій щодо вдосконалення такої підготовки.

На початковому етапі незалежності нашої держави професійна підготовка суддівського корпусу здійснювалася Центром підготовки суддів при Верховному Суді України і Центром суддівських студій при Міністерстві юстиції України. Крім того, в 1999 р. в Національній юридичній академії України імені Ярослава Мудрого було створено факультет підготовки професійних суддів, перед яким ставилося завдання підготовки високо-кваліфікованих кадрів для формування суддівського корпусу. Аналогічні функції виконував створений у 2002 р. Інститут підготовки професійних суддів при Одеській національній юридичній академії.

На думку В. І. Шишкіна, становлення якісно нової судової системи не відбудеться без нового суддівського корпусу, а його оновлення можливе лише при зміні системи підготовки взагалі юридичних і зокрема суддівських кадрів. В свою чергу, заслуговує на увагу запропонована автором модель проходження підготовки юристів у два етапи: початковий теоретичний курс (3–4 роки) і практичний курс (до 2 років) у різних юридичних інстанціях. Після кожного етапу потрібно скласти іспити у державній комісії, до якої повинні входити представники різних правничих установ і навчальних закладів [2, с. 75]. Водночас, застосування такої системи є ускладненим для осіб, які вже мають юридичну освіту і бажають пройти спеціальну професійну підготовку для здійснення в подальшому суддівської діяльності.

Така підготовка найбільш ефективно може здійснюватись у спеціалізованому навчальному закладі для підготовки професійних суддів. У більшості держав (Франція, Португалія, Іспанія, ФРН, Марокко, Єгипет, Бразилія, Японія та ін.) нормативно закріплено необхідність проходження кандидатом на посаду судді навчання в спеціалізованих навчальних закладах для суддів [3, с. 62]. При цьому важливе значення має чітке законодавче визначення правового статусу такого навчального закладу. Більшістю європейських держав визнана практика незалежності закладів та установ, які здійснюють підготовку суддів, від загальної системи юридичної освіти держави. Такі заклади, зазвичай, здійснюють первинну професійну підготовку та підвищення кваліфікації суддів.

В Україні вперше необхідність створення спеціального навчального закладу з навчання суддів було відображене в Указі Президента від 9 вересня 2000 року «Про створення Української академії суддів» при Міністерстві юстиції України. Основним її завданням, відповідно до Указу, було визнано післядипломну підготовку осіб, які вперше претендують на посаду судді, а також підвищення кваліфікації суддів і працівників апарату суддів. У 2002 році, у зв'язку з прийняттям Закону України «Про судоустрій України», Українську академію суддів було ліквідовано, натомість створено Академію суддів України при Державній судовій адміністрації [4]. У ст. 129 Закону «Про судоустрій України» було закріплено, що Академія суддів України є вищим навчальним закладом, на який покладається здійснення підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації суддів і працівників апарату суддів.

Водночас, у 2010 році, внаслідок прийняття Закону України «Про судоустрій та статус суддів», на базі Академії суддів України утворено Національну школу суддів України при Вищій кваліфікаційній комісії суддів України [5]. Згідно зі ст. 81 Закону, Національна школа суддів України є державною установою зі спеціальним статусом, що забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для судової системи та здійснює науково-дослідну діяльність. Ст. 82 передбачає, що Національна школа суддів України здійснює, в тому числі, організацію спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді [5]. Сьогодні при Національній школі суддів створено регіональні відділення у Дніпропетровську, Донецьку, Львові, Одесі, Севастополі, Харкові та Чернівцях.

Як зазначав В. В. Кривенко, Академія суддів має стати науково-практичним закладом у системі органів судової влади. Основним її завданням має бути післядипломна підготовка кадрів для роботи в судах. До недавна спеціальна підготовка юристів для роботи суддями не проводилася, і вперше призначенні на посаду судді навчаються цій професії у процесі здійснення судочинства, що безумовно, призводить до судових помилок. Такий практиці необхідно покласти край. Кандидатом у судді має бути, як правило той юрист, який пройшов відповідний курс навчання в названій Академії [6, с. 3]. Таке твердження справедливе і для визначення завдань та функцій Національної школи суддів.

Дещо інших поглядів дотримується В. Я. Карабань, визначаючи концепцію діяльності Академії. Він вважає, що одразу після підписання Указу Президента про перше призначення судді на посаду, ця особа повинна автоматично зараховуватись слухачем Академії суддів України. Форму навчання судді в цьому закладі він умовно називає заочною: протягом п'яти років раз в рік суддя повинен приїздити в Академію для двотижневих заняттів і складання заліку. Після закінчення п'ятирічного навчання державна комісія буде приймати комплексний екзамен у судді. До складу цієї комісії ввійдуть міністр юстиції України, голова Верховного Суду, голова Вищої ради юстиції та інші. На основі результатів екзамену державна комісія може рекомендувати кандидата на його обрання суддею безстроково [7, с. 5].

Вважаємо, що така позиція не зовсім узгоджується зі статусом судді, а тому є достатньо спірною. Адже після призначення на посаду суддя стає незалежним суб'єктом, що реалізовує завдання та функції судової влади. Водночас, створення формальних умов для перевірки та контролю судді протягом строку його діяльності, навіть якщо він призначений на посаду вперше, створює можливості для впливу на суддю та порушення принципу незалежності. Тому професійна підготовка кандидатів на посаду судді та складання будь-яких іспитів має передувати призначенню суддею.

Основною проблемою, яка потребує вирішення у сфері професійної підготовки суддів — створення процедури спеціального добору претендентів на таку підготовку. Звичайно, кандидати повинні відповідати вимогам для кандидата на посаду судді, визначені Законом України «Про судоустрій та статус суддів». Але, крім цього, необхідним є встановлення спеціальної процедури добору претендентів на навчання, які повинні мати первинний рівень не тільки професійних знань і навичок, але й інтелектуального та психологічного розвитку. Тому здійсненню навчання та підготовки суддівських кадрів повинен передувати добір кандидатів у слухачі на конкурсній основі.

Відбір майбутніх кадрів на етапі прийому осіб до відповідних навчальних закладів повинен здійснюватись з претендентів, які мають відповідні інтелектуально-психологічні характеристики, без яких неможливе досягнення професійних успіхів. І лише тих, хто має такі якості, потрібно навчати професії, надаючи їм для цього необхідні знання [8].

Погоджуємось з Л. М. Москвич, що «у системі підготовки суддів було б доцільно проводити диференціацію серед претендентів залежно від ста-

жу і досвіду роботи, відповідно до яких і передбачити певні професійно-освітні програми навчання [9, с. 160]. Такий підхід вважаємо цілком вірвадним, адже рівень професійних знань та навичок двох зазначених категорій відрізняється, що зумовлює необхідність особливого підходу до підготовки кожної з них. Так, якщо особи, які мають спеціальний досвід роботи, пов'язаний із суддівською діяльністю, знайомі з роботою судової системи, і потребують тільки поглиблення знань та отримання спеціальних навичок для здійснення правосуддя, то для фахівців без такого досвіду потрібна і спеціальна підготовка, пов'язана з вивченням основ суддівської діяльності.

При розробці процедури добору слухачів досить цікавим є вивчення досвіду Нідерландів, де кандидати на суддівські посади при проходженні спеціальної підготовки в Центрі з навчання суддів піддаються психологічному тестуванню. Цей тест включає оцінку якостей особистості, властивостей характеру, як інтелектуальних, так і аналітичних здібностей, стійкості до стресу і соціального досвіду. Після його проходження сто кращих кандидатів можуть продовжити брати участь у процедурі добору. Вони піддаються більш специфічному психологічному тесту і беруть участь у співбесіді, яку проводить комісія з добору абітурієнтів [3, с. 59–62]. Таким шляхом пішла і Російська академія правосуддя, де сьогодні розробляється програма комп’ютерного тестування по двох основних блоках: інтелекту кандидата і стану його психофізіологічних якостей [10, с. 4].

Отже, добір кандидатів для навчання повинен включати два етапи: перший — спрямований на виявлення інтелектуальних та психологічних здібностей (шляхом тестування); другий — на виявлення професійної відповідності майбутній професії (шляхом співбесіди).

До проведення тестування абітурієнтів необхідно залучати фахівців-психологів. Проведення тестування спрямоване на виявлення особистісних реакцій та їх порівняння з якостями інших випробуваних (що має важливе значення для добору найкращих кандидатів для професійної підготовки до суддівської діяльності). В ході тестування можуть бути виявлені такі якості особистості, як, наприклад, дефекти пам’яті, відхилення психіки, що виключають можливість роботи суддею. Звичайно, висновки фахівця-психолога не повинні носити обов’язкового характеру і бути остаточною забороною зарахування до складу слухачів навчального закладу, оскільки не виключена подальша можливість розвитку професійно важливих психічних властивостей і якостей особистості [11, с. 10]. Водночас, виявлення певних психологічних особливостей дає змогу в процесі навчання зосередити увагу на корекції поведінки чи характеру кандидата на посаду судді.

При проведенні тестування необхідно визначати наявність тих інтелектуальних і психологічних здібностей, які необхідні для здійснення суддівської діяльності, в тому числі враховувати особливості можливої подальшої суддівської діяльності кандидата на посаду судді (наприклад, в спеціалізованих судах чи судах вищої інстанції). Цікавим є досвід США, де крім загальних вимог, кандидат на посаду судді апеляційного суду повинен володіти такими додатковими якостями, як колегіальність, уміння

викладати свої думки на папері; для судді суду першої інстанції — рішучість, суддівська стриманість, ораторські здібності; для керівника суду — адміністративні здібності, комунікативність [12, с. 97–119].

Для проведення тестування необхідною є розробка спеціальних тестів, розрахованих на виявлення специфічних професійно важливих якостей судді. Проте, додатково можна використовувати вже розроблені психологією тести, до найбільш ефективних з яких Р. С. Немов відносить такі психодіагностичні методики: 16-факторний особистісний питальник Р. Б. Кеттелла; питальник «Рівень суб'ективного контролю» А. М. Еткінда; колірний тест М. Люшера; тест «Стратегія поведінки в конфліктній ситуації» К. Томаса; тести на коефіцієнт інтелектуальності Айзенка та ін. [13, с. 20–164].

Другим етапом добору кандидатів на навчання є проведення співбесіди, що повинно бути спрямоване на встановлення професійної відповідності претендента посаді судді. На даному етапі необхідно досліджувати рівень спеціальних знань кандидата, а також його ділові і моральні якості. Звичайно, можуть бути уточнені питання, пов’язані з освітою, трудовою діяльністю, побутом кандидата, а також визначатись мотивація особи щодо зайняття посади судді. Отже, в процесі проведення співбесіди необхідно визначити, чи відповідає претендент за рівнем професійних та особистих якостей вимогам для суддівського корпусу, а якщо ні, то чи буде можливо усунути існуючі недоліки в процесі навчання. При цьому за результатами проведення тестування та співбесіди, залежно від необхідної кількості слухачів, повинен проводиться відбір найкращих кандидатів на навчання.

Тривалість підготовки, відповідно до Закону України «Про судоустрій та статус суддів», становить шість місяців, що також є надто малим строком для підготовки дійсно висококваліфікованих кадрів. У світовій практиці щодо тривалості підготовки суддів можна зустріти різні строки: від 2,5 років (наприклад, Франція, Португалія, Іспанія) до 6 років (Нідерланди). Відповідно до «Пропозиції щодо наступних кроків судової реформи в Україні», підготовлених за результатами обговорення під час конференції «Судова реформа в Україні та світові стандарти незалежності судової влади» (26–27 жовтня 2010 р.) в межах Проекту «Україна: верховенство права» Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), пропонується збільшити строк проходження спеціальної підготовки до 12 місяців та передбачити, що цей строк включає теоретичну і практичну підготовку [14, с. 6].

Як зазначалось вище, найбільш доцільним є диференційований підхід до навчання кандидатів, згідно з яким для осіб, які мають професійний досвід, пов’язаний із судовою діяльністю необхідний менш тривалий строк підготовки, ніж для осіб, які такого спеціального досвіду роботи не мають. В. М. Мартиненко обґрунтовано стверджує, що зміст і структура навчальних програм повинні відрізнятися залежно від того, чи кандидат вперше має призначатися на посаду судді, чи вже має професійний досвід в іншій галузі права [8]. Отже, для першої категорії пропонуємо передбачати строк навчання один рік, для другої — два роки.

Звичайно, не можна перетворювати спеціальну підготовку для кандидатів на посаду судді в тривалий процес, рівнозначний отриманню другої юридичної освіти. Натомість це має бути максимально інтенсивний та практично орієнтований курс, розрахований в першу чергу на тих слухачів, які не мають досвіду роботи в суді (на посаді помічника судді) [15, с. 8]. У європейських державах (наприклад, у Франції, Німеччині, Іспанії, Португалії), де спеціальна підготовка визнана необхідною, використовують дві її моделі: модульну й комбіновану. При модульній підготовці навчальна практика в суді чергується з практичними заняттями в центрах підготовки суддів протягом тривалого часу. Комбінована модель передбачає поєднання практичної діяльності на посаді судді та навчання в групах під керівництвом висококваліфікованих і досвідчених суддів. Завдяки такому навчанню кандидати на посаду судді отримують можливість оволодіти системою знань та вмінь, необхідних для суддівської професії (проведення судового засідання, дослідження й оцінка доказів, складення грамотного й обґрунтованого судового рішення) [8]. Вважаємо доцільним застосування будь-якої з вказаних моделей Національною школою суддів України при формуванні методики практичної підготовки кандидатів на посаду судді.

При розробці програми, як слідно зазначає Л. М. Москвич, доцільно врахувати прогалини у рівні загальної юридичної освіти і потреби суддівської практики [9, с. 164–165]. Серед дисциплін, які, на думку І. Л. Самсіна, Голови Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, потрібно обов’язково запровадити в спеціальну професійну підготовку кандидатів на посаду суддів: методологія тлумачення актів законодавства, побудована на логічних прийомах; практика Європейського суду з прав людини; етика поведінки, що пов’язана з професійною діяльністю. Також, на думку автора, у Школі суддів повинен працювати відділ психологічної адаптації до професії судді, функція якого полягає у підготовці кандидатів до психологічного, фізичного та інтелектуального навантаження, що може їх очікувати на даній посаді [16, с. 17]. Крім того, виходячи з досвіду формування суддівських кадрів у закордонних країнах, до програми навчання суддів необхідно включити вивчення судової та адміністративної практики, практики надання юридичних консультацій, отримання базових знань з менеджменту, тактики ведення переговорів, риторики, медіації, науки про ведення допиту і здатність спілкування, урегулювання спорів [8].

Доцільно передбачити також систему, що враховує побажання самих слухачів. Для цього, крім загального курсу, слухачам надається можливість прослухати додаткові лекції з тих тем та курсів, що їх цікавлять.

Одним із елементів професійної підготовки суддів може бути запровадження інституту юридичних клінік у Національній школі суддів України. Юридична клініка, на думку В. М. Мартиненка, є механізмом сприяння якості юридичної освіти, що виявляється у створенні для студентів можливості під час навчання практикуватися в юридичній професії, виконуючи аналітичну і безпосередню правозахисну роботу [8].

Обґрунтованою видається позиція Л. М. Москвич, що повинні бути передбачені три відділення (спеціалізації — авт.), виходячи з юрисдик-

ції судів: загальне, господарське, адміністративне [9, с. 14]. При цьому, вважаємо, що загальна спеціалізація може передбачати і більш вузьку сферу — щодо розгляду цивільних справ, кримінальних тощо. Програма навчання відповідно до спеціалізації повинна передбачати подальше поглиблене вивчення чинного законодавства і судової практики, отримання практичних навичок ведення судового процесу і підготовки процесуальних документів, але уже в обраній сфері суддівської діяльності.

Відповідно до ч. 3 ст. 69 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», за результатами спеціальної підготовки кандидати отримують відповідний документ установленого зразка. Матеріали щодо кандидатів, які успішно пройшли спеціальну підготовку, направляються до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України для складення кваліфікаційного іспиту [5]. Проте, більш доцільним є проведення підсумкової атестації у вигляді кваліфікаційної атестації, яка має проходити у формі кваліфікаційного іспиту [9, с. 14]. Такий підхід є достатньо обґрунтованим, особливо якщо законодавчо визначити обов'язковість підготовки у спеціалізованому навчальному закладі для усіх осіб, які мають бажання бути рекомендованими для призначення на посаду судді вперше. Тим більше, проведення підсумкової атестації у спеціалізованому закладі для суддів у вигляді кваліфікаційного іспиту вважаємо доцільним і логічним, з огляду на мету та завдання цього навчального закладу. Крім того, це значно спростила процедуру складання такого іспиту, а також забезпечить передумови для формування корпусу професійних суддів із дійсно висококваліфікованих кадрів, що мають спеціальну теоретико-практичну підготовку.

Окрім професійної підготовки кандидатів на посаду судді, потребує дослідження також питання перепідготовки суддів. Так, відповідно до ст. 81 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», Національна школа суддів України також здійснює підготовку суддів, яких призначено на адміністративні посади [5]. Вважаємо, що вимагає законодавчого врегулювання також питання необхідності проведення додаткової підготовки щодо суддів, які переводяться до суду іншої інстанції або переводяться з іншою спеціалізацією, а також які переводяться до суду іншої юрисдикції. Адже для виконання нових професійних функцій необхідним є одержання додаткових знань та практичних навичок. Тому, доцільно передбачити у Законі України «Про судоустрій та статус суддів» обов'язковість професійної підготовки у національній школі суддів у разі переведення судді (за винятком переведення до суду тієї ж інстанції і юрисдикції без зміни спеціалізації). При цьому, така перепідготовка може проводитись як за денною, так і відповідно до заочної форми навчання. При цьому, підготовка повинна носити цілеспрямований характер залежно від майбутньої суддівської діяльності судді, що переводиться.

Для суддів, які направляються на перепідготовку за денною формою навчання, необхідно передбачити певні гарантії, які створять найкращі умови для такої перепідготовки. Зокрема, на час навчання за ними повинна бути збережена середня заробітна плата за основним місцем роботи; також потрібно забезпечити надання певних гарантійних та компенсацій-

них виплат, які передбачені при службових відрядженнях (оплата проїзду до місця навчання і назад; виплата добових за кожний день перебування в дорозі; забезпечення житлом або відшкодування витрат, пов'язаних з його наймом).

Підготовка та перепідготовка суддівських кадрів, як зауважує І. Л. Самін, — це реальний процес, який можна тільки структурно та основними рисами окреслити законодавчо, проте він потребує практичних зусиль та постійного коригування, адже юридична дійсність постійно змінюється та вимагає відповідної гнучкості до таких змін від суддів [15, с. 11].

Отже, необхідним є встановлення спеціальної процедури добору претендентів на навчання на конкурсній основі серед кандидатів, які повинні мати первинний рівень професійних знань і навичок, інтелектуального та психологічного розвитку. Пропонуємо законодавчо визначити обов'язковість підготовки у спеціалізованому навчальному закладі для усіх осіб, які мають бажання бути рекомендованими для призначення на посаду судді вперше, та проводити підсумкову атестацію для слухачів такого закладу у формі кваліфікаційного іспиту.

Список літератури

1. Радутная Н. В. Народный судья. Профессиональное мастерство и подготовка / Н. В. Радутная. — М. : «Юрид. лит», 1977. — 144 с.
2. Шишкін В. Основні напрями реформування судової системи України / В. Шишкін // Проблеми реформування державної влади: конституційні та управлінські аспекти. Тези доповідей і наукових повідомлень науково-практичної конференції (Київ, 10–11 березня 1995 р.). — К., 1995. — С. 74–76
3. Пейсиков В. Обучение судей: международный опыт и российские перспективы / В. Пейсиков // Российская юстиция. — 2001. — № 6. — С. 59–62.
4. Про Академію суддів України: Указ Президента України від 11.10.2002 № 918/2002 // Офіційний вісник України. — 2002. — № 42. — Ст. 1924.
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 р. // Офіційний вісник України. — 2010. — № 55/1. — Ст. 1900.
6. Кривенко В. В. Новим Законом України «Про судовий устрій» має бути визначено правові засади діяльності органів суддівського самоврядування // Вісник Верховного Суду України. — 2000. — № 2(18).
7. Перспективы обеспечения судов // Юридическая практика. — 24 сентября 2002. — № 39(249). — С. 5.
8. Мартиненко В. М. Формування суддівського корпусу в Україні: проблеми та напрямки вдосконалення // [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2011-1/doc/5/02.pdf>
9. Москвич Л. М. Організаційно-правові проблеми статусу суддів. Дис. к. ю. н. / 12.00.10 / Л. М. Москвич. — Х., 2003. — 224 с.
10. Дементьев А. Подготовка кадров судей — выход есть / А. Дементьев // Российская юстиция. — 1997. — № 2. — С. 4.
11. Военная психология / под ред. В. В. Шелягя, А. Д. Глотовкина, К. К. Платонова. — М. : 1972. — 275 с.
12. Судейская этика и дисциплина. Подбор судей : материалы российско-американского семинара. — Белгород : Высшая квалификационная коллегия судей РФ, 1998. — 238 с.
13. Немов Р. С. Практическая психология: Познание себя: Влияние на людей / Р. С. Немов / пособие для учащихся. — М., 1999. — 320 с.
14. Пропозиції щодо наступних кроків судової реформи в Україні, підготовлені за результатами обговорення під час конференції «Судова реформа в Україні та світові стандарти неза-

- лежності судової влади» (26–27 жовтня 2010 р.) // Проект «Україна: верховенство права» Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). — К., 2010. — 11 с.
15. Самсін І. Л. Формування корпусу професійних суддів: формальний та реальний підходи / І. Л. Самсін // Інформаційний вісник вищої кваліфікаційної комісії суддів України. — 2007. — № 1–2. — С. 5–11.
16. Морщакова Т. Г. Социологические аспекты изучения эффективности правосудия / Т. Г. Морщакова, И. Л. Петрухин // Право и социология. — М. : Наука, 1973. — С. 253–290.
17. Москвич Л. М. Організаційно-правові проблеми статусу суддів. автореф. дис. ... к. ю. н. / 12.00.10 / Л. М. Москвич. — Х., 2003. — 21 с.

А. И. Привалов

судья Хозяйственного суда Киевской области
ул. Симона Петлюры, 16, Киев, 01032, Украина

**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ
ПОДГОТОВКИ И ПЕРЕПОДГОТОВКИ СУДЕЙ**

Резюме

В статье исследованы основные законодательные пробелы и практические проблемы, возникающие в процессе отбора судейского корпуса, связанные с профессиональной подготовкой и переподготовкой. Внесены предложения в действующее законодательство относительно совершенствования процедуры осуществления профессиональной подготовки и переподготовки судей.

Ключевые слова: отбор судей, судейский корпус, профессиональная подготовка, переподготовка, Национальная школа судей Украины, квалификационный экзамен.

A. I. Privalov

judge of the Economic court of the Kyiv area
street of Simona Petluru, 16, Kyiv, 01032, Ukraine

**PERFECTION OF SYSTEM OF PROFESSIONAL PREPARATION
BUT RETRAINING OF JUDGES**

Summary

Basic legislative blanks and practical problems, arising up in the process of selection of judge corps, related to professional preparation and retraining, are investigational in the article. Suggestions are brought in a current legislation in relation to perfection of procedure of realization of professional preparation and retraining of judges.

Key words: selection of judges, judge corps, professional preparation. retraining, National school of judges of Ukraine, qualifying examination.